

Universitatea Tehnică a Moldovei

**MODALITĂȚI DE FINANȚARE A
ÎNTRERINDERILOR DIN REPUBLICA
MOLDOVA ÎN CONDIȚIILE ECONOMICE
ACTUALE**

Studentul/a:

Bucșa Mihaela

Coordonator:

conf. univ., .dr.hab Mocanu Natalia

Chișinău, 2023

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Universitatea Tehnică a Moldovei
Programul de master „Finanțe și control în sectorul agroalimentar” 120cr

Admis la susținere

Șef DEM: conf.univ.,dr. Țurcan Rina

„_____” _____ 2023_

**MODALITĂȚI DE FINANȚARE A
ÎNTRERINDERILOR DIN REPUBLICA
MOLDOVA ÎN CONDIȚIILE ECONOMICE
ACTUALE**

Teză de master

Masterand: Bucșa Mihaela (_____)

Coordonator: Mocanu Natalia (_____)

Chișinău, 2023

ADNOTARE

Bucșa Mihaela. „Modalități de finanțare a întreprinderilor din Republica Moldova în condițiile economice actuale”.

Teză de master la specializarea – 041.MP. Finanțe și control în sectorul agroalimentar
Structura lucrării. Teza a fost structurată în trei capitole, incluzând, cu titlul obligatoriu, și alte elemente structural, concluzii, anexe, 69 pagini text și 19 surse bibliografice.

Cuvintele cheie utilizate în cadrul cercetării: finanțare, IMM, inovație, structură financiară, surse de finanțare, deficit de finanțare, garanție financiară, dezvoltare economică, investiții, granturi.

Scopul și obiectivele proiectului (problematika studiului) este de a stabili ce factori influențează decizia de finanțare a managerilor, care sunt avantajele și dezavantajele celor mai cunoscute surse de finanțare dar și determinarea efectelor finanțării externe asupra activității întreprinderii pentru a putea determina corect și real posibilitățile de finanțare a afacerilor din RM, analiza la nivel microeconomic, dezvoltarea sectorului de finanțare, atât la nivel intern cât și în comparație cu experiența internațională.

Pentru realizarea acestui scop au fost trasate următoarele **obiective de bază**:

- identificarea surselor de finanțare, modalității și factorilor de influență asupra deciziei de finanțare atât la nivel de Republică, cât și la nivel internațional;
- analiza politicii de finanțare în baza unui studiu de caz;
- analiza dezvoltării sectorului investițional tradițional și modern la nivel european;
- posibilitatea Republicii Moldova de a se inspira din economia globală și implementarea pe piața națională a metodelor moderne de finanțare a întreprinderilor;
- în urma analizei, elaborarea concluziilor privind realitatea și posibilitățile de dezvoltare a finanțării întreprinderilor.

Supportul teoretico-metodologic și științific al lucrării (metodele aplicate). Urmărind scopul cercetării cât mai complexe a obiectului investigat în dorința atingerii graduale a obiectivelor enunțate, în calitate de bază metodologică a cercetărilor au servit metoda economică, metoda sociologică, metoda sistematică, metoda statistică, metoda de analiză și sinteză, metoda comparativă, metoda cantitativă și alte metode general-științifice.

Rezultatele cercetării (rezultatele concrete obținute) constau în identificarea factorilor și elaborarea politicilor de finanțare la nivel de întreprindere (studiu de caz efectuat în baza SRL „Potereanu-Com”) tendințe în dezvoltarea și atragere a surselor externe în Republica Moldova, cât și generalizarea reglementărilor în domeniul finanțării întreprinderilor din Republica Moldova. Analiza SWOT a întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova.

Rezultatele cercetării pot fi utile în elaborarea și realizarea unor proiecte care au drept scop dezvoltarea și finanțarea întreprinderilor din Republica Moldova.

ANNOTATION

Bucșa Mihaela. “Modalities of financing enterprises from the Republic of Moldova in the current economic conditions”.

Master's thesis in specialization – 041.MP. Finance and control in the agri-food sector

The structure of the paper. The thesis was structured in three chapters, including, with the mandatory title, other structural elements, conclusions, appendices, 69 pages of text and 19 bibliographic sources.

Key words used in the research: financing, SME, innovation, financial structure, financing sources, financing deficit, financial guarantee, economic development, investments, grants.

The purpose and objectives of the project (problem of the study) is to determine which factors influence the managers' financing decision, which are the advantages and disadvantages of the most known sources of financing, but also to determine the effects of external financing on the company's activity in order to correctly and realistically determine the possibilities of business financing in the Republic of Moldova, analysis at the microeconomic level, development of the financing sector, both domestically and in comparison with international experience.

To achieve this goal, the following **basic objectives** were drawn:

- the identification of funding sources, methods and influencing factors on the funding decision both at the level of the Republic and at the international level;
- analysis of the funding policy based on a case study;
- analysis of the development of the traditional and modern investment sector at European level;
- the possibility of the Republic of Moldova to be inspired by the global economy and the implementation on the national market of modern methods of financing enterprises;
- following the analysis, the elaboration of conclusions regarding the reality and possibilities of development of the financing of enterprises.

The theoretical-methodological and scientific support of the work (applied methods). Pursuing the aim of the most complex research of the investigated object in the desire to gradually reach the stated objectives, the economic method, the sociological method, the systematic method, the statistical method, the analysis and synthesis method, the comparative method, the quantitative method and other general scientific methods.

The results of the research (concrete results obtained) consist in the identification of factors and the development of financing policies at the enterprise level (case study carried out on the basis of SRL „Potereanu-Com”) trends in the development and attraction of external sources in the Republic of Moldova, as well as the generalization of regulations in the field financing of companies from the Republic of Moldova. SWOT analysis of small and medium enterprises from the Republic of Moldova. The results of the research can be useful in the development and implementation of projects aimed at the development and financing of enterprises in the Republic of Moldova.

CUPRINS

Declarația pe propria răspundere.....	Error! Bookmark not defined.
Lista abrevierilor	8
Lista figurilor	8
Lista tabelelor	8
Introducere.....	10
I. Abordări teoretico-conceptuale privind finanțarea întreprinderii	13
1.1. Viziuni teoretice privind finanțarea întreprinderilor	13
1.2. Clasificarea finanțărilor la întreprinderi	16
1.3. Mecanismul de finanțare și factorii de influență a procesului de finanțare în Republica Moldova.....	26
II. Politica de finanțare a întreprinderii.....	30
2.1. Analiza modalităților procesului de finanțare	30
2.2. Analiza evolutiva a surselor proprii și împrumutate în procesul de finanțare	32
2.3. Analiza financiară a întreprinderii prin intermediul utilizării ratelor de finanțare.....	38
III. Perfecționarea modalităților de finanțare a întreprinderilor pe plan național și internațional.....	44
3.1. Finanțarea opțională	44
3.2. Experiența internațională privind finanțarea întreprinderilor și posibilitățile de preluare și implementare a acestora în Republica Moldova	51
3.3. Direcții de perfecționare a cadrului legislativ în Republica Moldova	57
Concluzii.....	67
Referințe bibliografice.....	69
Anexe	

INTRODUCERE

Importanța și actualitatea subiectului ales pentru cercetare derivă din faptul că, deși fiind unul extrem de util, demersul de identificare a factorilor determinanți în alegerea modalității de finanțare a întreprinderilor este unul complex și de cele mai multe ori anevoios pentru antreprenori, dar mai ales felul în care alegerea modalității de finanțare poate afecta capitalul întreprinderii. Necesitatea cercetării sistemului de finanțare, orientat spre dezvoltarea întreprinderilor, rezultă din faptul că accesul limitat la sursele financiare este un factor determinant și important pentru activitatea antreprenorială, atât în statele cu o economie de piață funcțională, cât și în cele cu o economie modestă, cu caracteristici concrete a oricărui stat. Însă lipsa capitalului sau insuficiența resurselor financiare necesare tinerilor antreprenori constituie o dilemă dificilă în asigurarea afacerilor cu mijloace financiare pentru constituirea, funcționarea și dezvoltarea întreprinderii.

La prima vedere, ne poate părea că economia de piață oferă soluții de finanțare conforme cu nevoile firmelor și la cel mai bun cost. În urma unor analize mai profunde, vom constata că de fapt este o adevărată provocare pentru antreprenorii moldoveni care aparent au posibilități multiple de alegere a soluției optime de finanțare, dar care pe de altă parte întâmpină mari probleme cauzate de către stat la capitolele : legislație, furnizare de informație actualizată continuă, implementări a modificării de legislației conform cerințelor internaționale, etc. Ca rezultat a stadiului de dezvoltare lent a finanțării în Republica Moldova se generează rețineri pentru deciziile mai complexe și mai riscante de finanțare a firmelor.

Ratificarea acordului de asociere Uniunea Europeană-Republica Moldova are un impact major asupra tuturor sectoarelor de activitate ale economiei naționale și în special asupra agriculturii datorită aplicării instrumentelor și mecanismelor de finanțare specifice care se adresează exploatațiilor agricole orientate spre piață.

Atragerea surselor externe de finanțare destinate sectoarelor economiei naționale a Republicii Moldova au ca obiectiv susținerea realizării programelor naționale de dezvoltare și contribuția la creșterea economică și a nivelului de trai al populației, dar și creșterea competitivității întreprinderilor Republicii Moldova.

Tendința din ultimii ani, manifestată de partenerii de dezvoltare în contextul eficientizării asistenței pentru dezvoltare, este de a alinia cât mai mult posibil suportul oferit la prioritățile de dezvoltare ale Guvernului.

Republica Moldova trebuie să acționeze în direcția creșterii capacității de absorbire a surselor externe de finanțare, în scopul consolidării exploatațiilor de dimensiuni europene, prin stimularea selectării lor dintre gospodăriile de semi subzistență.

Scopul lucrării este de a stabili ce factori influențează decizia de finanțare a managerilor, care sunt avantajele și dezavantajele celor mai cunoscute surse de finanțare dar și determinarea efectelor finanțării externe asupra activității întreprinderii pentru a putea determina corect și real posibilitățile de finanțare a afacerilor din RM, vom analiza la nivel macroeconomic, dezvoltarea sectorului de finanțare, atât la nivel intern cât și în comparație cu experiența internațională.

Obiectivul general

- identificarea surselor de finanțare, modalității și factorilor de influență asupra deciziei de finanțare atât la nivel de Republică, cât și la nivel internațional;
- analiza dezvoltării sectorului investițional tradițional și modern la nivel european, dar și american;
- posibilitatea Republicii Moldova de a se inspira din economia globală și implementarea pe piața națională a metodelor moderne de finanțare a întreprinderilor;
- în urma analizei, elaborarea concluziilor privind realitatea și posibilitățile de dezvoltare a finanțării întreprinderilor.

Metodologia de cercetare complexitatea și diversitatea problematicii abordate au impus utilizarea unor metode, tehnici, instrumente și proceduri științifice de investigare și interpretare, în care am acordat o importanță deosebită:

- documentarea din mai multe surse bibliografice generale dar și de specialitate;
- analiza informației și sistematizarea acesteia într-o ordine clară și rațională;
- analiza datelor și interpretărilor, utilizând grafice, tabele, scheme și figuri, pentru a evidenția informația din lucrare;
- analiza situației financiare și utilizarea indicatorilor economici în scopul analizei financiare;
- utilizarea unui studiu de caz pentru a putea pune în aplicare metodele de analiză comparativă și evolutivă, formularea concluziilor în baza calculelor făcute;

La **baza informațională** am utilizat cărți, studii, legi, diverse articole de pe site-uri de specialitate, declarații fiscale și documente normative de stat, cum ar fi pentru realizarea Capitolului II, am luat ca sursă de informare cartea de Analiza Rapoartelor Financiare; Pentru studierea direcției de perfecționare a cadrului legislativ am utilizat ca sursă principală de informare Strategia de dezvoltare a sectorului IMM pentru anii 2012-2020.

Structura tezei: teza cuprinde 3 capitole, fiecare capitol este divizat în 3 subcapitole, urmează o prezentare concisă a capitolelor:

Capitolul I. este intitulat – ABORDĂRI TEORETICO-CONCEPTUALE PRIVIND FINANȚAREA ÎNTREPRINDERII – în acest capitol am avut ca scop definirea și studierea

teoretică a finanțării: teorii, abordări, clasificarea finanțării sub diverse criterii dat studierea metodelor de finanțare prin prisma avantajelor și dezavantajelor fiecărei surse de finanțare.

Capitolul II. – POLITICA DE FINANȚARE A ÎNTREPRINDERII – avem partea aplicativă a tezei realizată în baza Situației financiare a întreprinderii SRL „Potereanu-Com”. S-au calculat coeficienții structurii capitalului și evoluției datoriilor în scopul determinării independenței financiare. S-a utilizat aplicarea metodei de analiză pe orizontală comparării indicatorilor relativi de modificare a capitalului propriu, datoriilor existente și patrimoniului disponibil.

Capitolului III. a tezei – PERFEȚIONAREA MODALITĂȚILOR DE FINANȚARE A ÎNTREPRINDERILOR PLAN NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL – are ca scop evidențierea metodelor moderne de finanțare, avantajele și dezavantajele, dar și costurile de finanțare prezentate prin prisma experienței internaționale dar și compararea cu realitățile economiei de piață moldovenești. Ca rezultat a acestei cercetări mi-am propus studierea Strategiei de dezvoltare a IMM și scoaterea în evidență a problemelor și soluțiilor aprobate de Guvern în îmbunătățirea finanțării a IMM, care constituie una din cele mai importante verigi ale economiei naționale.

Contribuții proprii în realizarea tezei de master, pot fi găsite în fiecare capitol, și anume prin realizarea figurilor, tabelelor pentru exemplificarea vizual mai ușoară a informației. De asemenea prin analiza și realizarea calculelor în baza informației contabile a unei întreprinderi alese de mine și în ultimul rând formularea concluziilor atât asupra agentului economic, cât și a concluziilor generale asupra subiectului demarat în această teză. În acest context, pornind de la obiectivele stabilite, am structurat lucrarea pe trei capitole, într-o succesiune logică, de la studierea evoluției abordărilor teoretico-conceptuale cu privire la finanțarea întreprinderilor la studierea metodelor de finanțare. Ca urmare a primelor două, s-a studiat analiza resurselor financiare și s-a realizat un studiu de caz pentru o entitate economică cu concluziile de rigoare, ca într-un final să fie analizată finanțarea întreprinderilor și la nivel macroeconomic regional și internațional.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Legea pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare: Moldova 2020. Nr. 166 din 11.07.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 30.11.2012, nr. 245-247 (791).
2. Basel Committee on Banking Supervision. Basel III: International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring. 2010. Disponibil: www.bis.org/publ/bcbs188.htm. (vizualizat la 13 februarie 2023).
3. Comitetul de Supraveghere bancară de la Basel, Basel III: Un cadru global de reglementare pentru bănci mai rezistente și sisteme bancare, Decembrie 2010
4. Legea instituțiilor financiare nr.550/13 din 21.07.1995 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 1996. - Nr.1/2
5. Legea Republicii Moldova cu privire la Banca Națională a Moldovei. Nr.548-XIII din 21.07.1995 // Monitorul Oficial. – 1995. -Nr.56-57.
6. Legea privind redresarea și rezoluția băncilor nr.232 din 03.10.2016. Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2016, nr.343-346/707.
7. Legea Republicii Moldova nr. 202 din 06.10.2017 privind activitatea băncilor. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 434-439 din 15.12.2017, art. 727
8. Ganbold B. Improving Access to Finance for SMEs: International Good Experiences and Lessons for Mongolia, Tokyo, 24 May 2008. http://www.grips.ac.jp/vietnam/VDFTokyo/Doc/43Ganbold_24May08Slides2.pdf (vizitat 02.02.2023).
9. CONTOLENCU MIHAELA, Optimizarea structurii de finanțare și evidențierea factorilor determinanti, disponibil online: <http://www.dafi.ase.ro/revista/5/contolencu%20mihaela.pdf>
10. Autor necunoscut, Suport de curs FINANȚELE ÎNTREPRINDERII, disponibil online: <https://econ.ubbcluj.ro/departamente/departamente/fisiere/Suport%20Finan%C8%9Bele%20%C3%AEntreprinderii.pdf>
11. Servicii de leasing, disponibil online: <https://www.referatele.com/referate/economie/online13/Leasing---Contractul-de-leasing-referatele-com.php>
12. DUMBRAVANU Lilia, lect. univ., USARB, FACTORII DE INFLUENȚĂ ASUPRA MECANISMELOR DE FINANȚARE PE TERMEN LUNG, disponibil online: http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/3141/1/Dumbraveanu_finantare_termen_lung.pdf

